

Pārskats par 12. Saeimas paveikto tiesiskuma stiprināšanā 2014-2018

Sabiedrība par atklātību - Delna (Delna) un domnīca PROVIDUS 2014. gadā no visām 12.Saeimā ievēlētajām partijām ieguva atbalstu tiesiskuma nostiprināšanas rīcības plānam, kurā iekļauti 45 uzdevumi. Organizācijas ir apkopojušas, ka no šiem uzdevumiem neizpildīti palikuši 16 vai 35%, bet 65% izpildīti pilnīgi vai daļēji: 12 (27%) solījumi īstenoti pilnībā un 17 (38%) – daļēji. Līdz šim visvājāk veicies ar ētikas principu iedzīvināšanu valsts pārvaldē – šajā jomā nav izpildīts neviens no solījumiem.

12. Saeima visvairāk ir paveikusi valsts personālpolitikas sakārtošanā, iepirkumu sistēmas uzlabošanā, valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību pārvaldības problēmu novēršanā, kvalitatīvāku lēmumu pieņemšanas atbalstīšanā, tiesu varas stiprināšanā un trauksmes cēlēju aizsardzības nodrošināšanā. Piemēram:

- Noteikts īpašs trauksmes cēlēja statuss un tiesiskā aizsardzība, garantējot konfidencialitāti.
- Pieņemti grozījumi Satversmē, ka Valsts prezidents tiek ievēlēts atklāti.
- Likti pamati tam, lai izveidotu iekšējās kontroles sistēmas korupcijas un interešu konflikta riska jomās.
- Maksātnešpējas administratoriem noteikts valsts amatpersonas statuss.
- Izveidots Latvijas atvērto datu portāls, kurā 2018. gada oktobra beigās bija ievietotas 155 datu kopas.

Par vairākām no plānā ietvertajām iniciatīvām 12. Saeima lēma, bet neatbalstīja. Piemēram, 2015. gada 30. aprīlī Saeima pirmajā lasījumā noraidīja priekšlikumu grozījumiem “Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā”, kas paredzēja valsts finansējuma dubultošanu partijām.

Delna un Providus aicina jaunievēlēto 13. Saeimu atbalstīt iniciatīvas, kas netika pieņemtas iepriekšējos četros gados, bet, kas stiprinātu tiesiskumu Latvijā, tajā skaitā:

- Noteikt par pienākumu jaunu likumprojektu vai politikas dokumentu izstrādātājiem (tajā skaitā arī Saeimā) atklāt lobētājus – indivīdus vai organizācijas, kas palīdzējušas šos dokumentus izstrādāt.
- Valsts pārvaldē kādai iestādei noteikt atbildību rūpēties par informācijas atklātību – šajā iestādē varētu apstrīdēt nepamatotus informācijas izsniegšanas atteikumus.
- Lemt par valsts budžeta finansējuma palielināšanu politiskajām partijām.
- Ieviest pašvaldību līmeņu referendumus.
- Atcelt Saeimas balsojumos iespēju balsot “atturos”.
- Saeimas budžeta revīziju uzticēt Valsts kontrolei un vērtēt arī budžeta izlietojuma lietderību.

Tabulā konspektīvi apkopots paveiktais tiesiskuma nostiprināšanai atbilstoši tiesiskuma nostiprināšanas rīcības plānam un ar to saistīto 45 uzdevumu izpildē kopš 2014. gada oktobra. Katra uzdevuma izpilde

ir novērtēta ar vienu no trīs vērtējumiem – izpildīts (12), daļēji izpildīts (17) vai nav izpildīts (16). Stāvoklis parādīts atbilstoši 2018. gada oktobra beigām.

1.solis. Plašāka informācijas pieejamība un lēmumu atklātība	<p>1.1. Pienākums jaunu likumprojektu vai politikas dokumentu izstrādātājiem (t.sk. arī Saeimā) atklāt lobētājus – individuus vai organizācijas, kas palīdzējušas šos dokumentus izstrādāt.</p>	<p>Nav izpildīts.</p> <p>Anotācijām saglabājas agrākās prasības. 2017.gada jūnijā Valsts prezidents Raimonds Vējonis aicināja uz īpašu, starptautisku Tiesiskās pilnveides komisijas semināru “Lobēšanas regulējuma nepieciešamība Latvijā”. Valsts kanceleja uzsākusi darbu pie tiesību aktu izstrādes un saskaņošanas portāla izveides. 2017. gada 6. decembrī Saeimā norisinājās diskusija “Normatīvo aktu kvalitātes nodrošināšana”. No 2018. gada 1. janvāra stājas spēkā jaunas kvalitātes prasības, izstrādājot tiesību aktus. Piemēram, tās paredz uzlabot likumprojektu anotāciju kvalitāti. Tomēr sadaļa par sabiedrības iesaisti tiesību akta izstrādāšanā precizēta vien ar norādi ar iesaistītajām “publiskajām personām un to kapitālsabiedrībām”, nevis ar plašākas informācijas par lobētājiem norādīšanas prasību. 2018. gada 23. aprīlī Saeimas Juridiskā komisija nolēma nevirzīt uz priekšu lobēšanas regulējumu Saeimas kārtības rullī, kas pēc KNAB ieteikuma paredzēja deputātiem norādīt, ar ko deputāts konsultējies par katru tiesību normu.</p>
	<p>1.2. Plašāka pieeja valsts pārvaldes rīcībā esošo datu klāstam (bez maksas un formā, ko datorā var automatizēti apstrādāt).</p>	<p>Izpildīts.</p> <p>2017. gada septembrī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija atklāja Latvijas atvērto datu portālu http://data.gov.lv/lv. 2018. gada oktobrī tajā ievietotas pavisam 155 datu kopas. To veikušas 43 iestādes.</p>
	<p>1.3. Publiskā sektora noslēgto līgumu publicēšana internetā kā priekšnoteikums tam, lai tie stātos spēkā.</p>	<p>Nav izpildīts.</p>
	<p>1.4 Valsts budžeta analīzes un budžeta atspoguļošanas rīks, kas bez maksas pieejams internetā un kas ļauj Latvijas iedzīvotājiem saprast, kādiem mērķiem tiek tērēti valsts resursi.</p>	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Finanšu ministrija publicējusi interaktīvo budžetu, kaut gan atspoguļošanas rīka detalizētība nav augsta (http://www.fm.gov.lv/valstsbudzets/).</p>
	<p>1.5. Iestāžu mājas lapās – saraksts ar to informāciju, kurai iestāde ir noteikusi ierobežotas pieejamības statusu.</p>	<p>Nav izpildīts.</p> <p>Kaut gan dažas iestādes šos sarakstus publicē, tām nav šāda pienākuma, un saraksti nav viegli atrodam.</p>
	<p>1.6. Valsts pārvaldē kādai iestādei noteikta atbildība rūpēties par informācijas atklātību – šajā iestādē varētu apstrīdēt nepamatotus informācijas izsniegšanas atteikumus.</p>	<p>Nav izpildīts.</p>
	<p>1.7. Tiesas spriedumos par korupcijas jautājumiem vairs netiek slēpti (anonimizēti) notiesāto personu vārdi.</p>	<p>Nav izpildīts.</p>

	1.8. Plašāka Saeimas informācijas pieejamība: piemēram, publiski pieejama informācija par izsniegtajām caurlaidēm, standartizēti un publiskoti Saeimas komisiju un apakškomisiju sēžu protokoli.	Daļēji izpildīts. Ir publicēti protokoli, uzaicinātās personas.
	1.9. Atklātas Valsts prezidenta vēlēšanas.	Izpildīts. Saeima atbalstīja grozījumus Satversmē un Valsts prezidents tos izsludināja 2018. gada 16. oktobrī.
2.solis. Mazāka naudas vara politikā	2.1. Pārskatīt valsts finansējuma apmēru Latvijas partijām tā, lai ļautu partijām kvalitatīvi veikt savas funkcijas un nebūt atkarīgām no privātiem ziedojumiem.	Nav izpildīts. Saskaņā ar 2015. gada 30. aprīļa Saeimas balsojumu, pirmajā lasījumā tika noraidīts priekšlikums grozījumiem "Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā", kas paredzēja valsts finansējuma dubultošanu partijām. Likumprojekts bija Valsts prezidenta Andra Bērziņa iniciatīva, taču tika noraidīts pirmajā lasījumā. Politisko organizāciju finansēšanas likuma pārejas noteikumi nosaka, ka Ministru kabinetam līdz 2018. gada 31. oktobrim jāiesniedz Saeimai atzinums par nosacījumiem iespējamai piešķiramā valsts budžeta finansējuma apmēra palielināšanai.
	2.2. Turpināt samazināt no privātpersonām atļautu ziedojumu limitu politiskajām partijām vai atļauto ziedojumu limitu piesaistīt ziedotāja legāli gūtajiem ienākumiem (piemēram, drīkst ziedot ne vairāk kā 10% no saviem gada laikā legāli gūtajiem ienākumiem).	Izpildīts. 2017. gada 8. novembrī Saeima pieņēma grozījumus Partiju finansēšanas likumā. Tie paredz, ka no 2018. gada fiziskās personas drīkstēs veikt partijām dāvinājumus (ziedojumus), kuru kopējais apmērs nedrīkstēs pārsniegt 30% no šo personu iepriekšējā kalendārajā gadā deklarētajiem ienākumiem.
3.solis. Publiskā sektora ētikas regulējums	3.1. Ministru kabineta ētikas kodekss, kur tiktu risinātas arī problēmsituācijas kontekstā ar ierēdņu un politiķu mijiedarbību (it sevišķi priekšvēlēšanu kampaņu kontekstā).	Nav izpildīts.
	3.2. Valsts pārvaldes darbinieku (t.sk. arī pašvaldībās) kopīgs ētikas kodekss, kurā tiktu paredzētas arī efektīvas ētikas problēmu risināšanas procedūras.	Nav izpildīts. Projekts izskatīts Valsts sekretāru sanāksmē 2016. gadā, bet ievieci saskaņošanas process.
4.solis. Pārdomātāka, konsekventāka valsts personālpolitika	4.1. Atklāta, taisnīga, pārdomāta personālatlase valsts pārvaldē (t.sk. pašvaldībās).	Daļēji izpildīts. Pieņemta Valsts tiešās pārvaldes iestāžu vadītāju atlases kārtība. Sākot no 2015. gada valsts pārvaldes iestāžu vadītāju kandidātus atlasa un vērtē centralizēti. Atlasi veic Valsts kanceleja.

	<p>4.2. Informācija par vakancēm valsts un pašvaldību iestādēs, kā arī uzņēmumos obligāti parādās šo iestāžu mājas lapās, kā arī centralizētā resursā.</p>	<p>Daļēji izpildīts. Ziņas par valsts pārvaldes amatu konkursiem tiek publicētas centralizēti Latvijas Vēstneša portālā (http:// www.lvportals.lv/amatu-konkursi.php), taču tas tika darīts jau pirms 2014. gada. Ministriju un citu iestāžu tīmekļa vietnēs ir vakancu sadaļas. Publicēšanas pienākums ir gadījumos, kad tiek rīkots atklāts konkurss, taču normas attiecībā uz to, kad atklāts konkurss vispār jāriko, nav grozītas. Tiek publicēta informācija par konkursiem uz valsts kapitālsabiedrību padomju un valžu locekļu amatiem. Pašvaldībām vienota kārtība nav noteikta.</p>
	<p>4.3. Profesionāls to kandidātu kvalifikācijas izvērtējums, kas tiek virzīti augstiem pārvaldes un tiesu varas amatiem ar Saeimas balsojumu.</p>	<p>Nav izpildīts.</p>
<p>5. solis. Valsts iepirkumu sistēmas uzlabojumi</p>	<p>5.1. Izmaiņas likumos, kas samazina iespējas iepirkumus piemērot viena pretendenta vajadzībām vai, slēdzot līgumu, mainīt sākotnējā iepirkuma nosacījumus.</p>	<p>Daļēji izpildīts. Publisko iepirkumu tiesiskais regulējums ir būtiski mainīts, pārņemot Latvijā ES kopējo tiesisko regulējumu. Jaunais iepirkumu regulējums būtiski maina vairākus nosacījumus – pretendentu var izslēgt, ja tas nav pildījis līgumus, ja uzņēmējs “ir veicis nopietnus administratīvus pārkāpumus savā nozarē. Piemēram, veicis būtiskus darba tiesību, darba drošības, autortiesību vai citus pārkāpumus. Lai arī šis nosacījums nebūs obligāts visos gadījumos, pasūtītāja ziņā būs tas, vai šo kritēriju ietvert nolikumā vai nē” (FM vēl pirms likuma pieņemšanas, to gatavojot, 2015. gada nogalē).</p> <p>Jaunais publisko iepirkumu likums aizliedz tehniskajās specifikācijās nepamatotus ierobežojumus konkurencei, liek izvirzīt prasības pretendentiem samērīgi iepirkuma līguma priekšmetam, finanšu rādītāju noteikšanai prasa izmantot objektīvas un nediskriminējošas metodes un kritērijus. Noteikumi ir nekonkrētāki iepirkumiem zem EUR 42 000 (piegādēm, pakalpojumiem) un EUR 170 000 (būvdarbiem). Līdzīgas normas ir Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumā, taču tajā iepirkuma vērtības sliekšņi, virs kuriem šie noteikumi ir attiecināmi, ir ievērojami augstāki. Likumā noteikti gadījumi, kad un kā iespējams grozīt līguma vai vispārīgās vienošanās noteikumus.</p>

	<p>5.2. Publiskajos iepirkumos rast iespēju iekļaut pretendentam kritērijus, kas pierāda, ka uzņēmums neatbalsta ēnu ekonomiku, ir korporatīvi sociāli atbildīgs (ilgtspējīgs) - ievēro cilvēktiesības, nekaitē videi, ieviešis pretkorupcijas pasākumus u.c.</p>	<p>Daļēji izpildīts. Iepirkumu pretendentu izslēgšanas noteikumi skar dažus no šiem kritērijiem, piemēram, no iepirkumiem izslēdz pretendētus, kuriem ir nodokļu parādi virs EUR 150, kuri vainīgi pārkāpumos, kas saistīti ar nelegālu nodarbinātību. Izmaksas, kas saistītas ar vides, sociālo un darba tiesību un darba aizsardzības jomas normatīvajos aktos un darba koplīgumos noteikto pienākumu ievērošanu, ņem vērā, vērtējot, vai piedāvājums nav nepamatoti lēts. Tomēr kopumā korporatīvā sociālā atbildība un pretkorupcijas pasākumu ieviešana netiek paredzēta pretendentu vērtēšanas kritērijos. Piegādātāja spējas var cita starpā apliecināt ar to pasākumu aprakstu, kurus piegādātājs plāno veikt vides aizsardzības prasību ievērošanai iepirkuma līguma izpildes laikā. Ir regulējums attiecībā uz vides vadības standartiem.</p>
<p>6.solis. Novērstas valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību pārvaldības problēmas</p>	<p>6.1. Profesionāli atlasē kritēriji valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību (t.i. to meitasuzņēmumu) valdēs un padomēs.</p>	<p>Daļēji izpildīts. Likumā noteiktā valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtība nav mainījusies. Tomēr atbildīgā institūcija Pārresoru koordinācijas centrs ir strādājis pie šī procesa kvalitātes nodrošināšanas, piemēram, sagatavojot vadlīnijas. Tajās apvienoti labākās prakses piemēri gan no starptautisku, gan reģionāli nozīmīgu institūciju darba (OECD, Baltijas korporatīvās pārvaldības institūts). Joprojām nav izstrādāta īpaša kārtība pašvaldību kapitālsabiedrību pārvaldes institūciju veidošanai.</p>
<p>6.2. Atklāta, pārdomāta, skaidros kritērijos balstīta valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību ziedošanas politika.</p>	<p>Daļēji izpildīts. Valsts kapitālsabiedrību vidēja termiņa darbības stratēģijas izstrādes vadlīnijas (Pārresoru koordinācijas centrs, 2016. gads) nosaka labās prakses un rīcības ietvaru, kā arī pienākumu sagatavot kapitālsabiedrības redzējumu par tās ziedošanas praksi – mērķiem un kārtību.</p>	
<p>6.3. Papildu pilnvaras Konkurences padomei ievieš gadījumā, kad valsts vai pašvaldību uzņēmumi kropļo konkurenci.</p>	<p>Nav izpildīts. Laika posmā kopš 2014. gada ir turpinājusies diskusija par valsts un pašvaldību iesaistīšanos uzņēmējdarbībā. Saskaņā ar likumu, publiska persona pirms kapitālsabiedrības dibināšanas vai līdzdalības iegūšanas esošā kapitālsabiedrībā veic paredzētās rīcības izvērtējumu un konsultējas cita starpā ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā. Konkurences padome 2017. gadā aktīvi paudusi viedokli šajā jautājumā, aicinot rūpīgi izvērtēt nepieciešamību konkrētai iesaistei.</p>	
<p>6.4. Ievieš atklātu, caurspīdīgu un atbildīgu valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību atskaitīšanās praksi, kas balstīta uz korporatīvās pārvaldības un korporatīvās sociālās atbildības principiem (t.sk. par pretkorupcijas pasākumiem).</p>	<p>Daļēji izpildīts. Kapitālsabiedrībām pienākums publiskot finanšu un nefinanšu mērķu īstenošanas rezultātus. Informācijas publicēšana par korporatīvo sociālo atbildību un pretkorupcijas jautājumiem ir brīvprātīga.</p>	

7.solis. Darbotiespējīgi institucionāli risinājumi cīņai ar korupciju	<p>7.1. Labi pārvaldītas, uz izcilību orientētas iestādes, kas cīnās ar publiskā un privātā sektora korupciju.</p>	<p>Daļēji izpildīts attiecībā uz publiskā sektora korupciju, nav izpildīts attiecībā uz privātā sektora korupciju.</p> <p>2017. gada 15. jūnijā Saeima amatā iecēla KNAB jauno direktoru – Jēkabu Straumi. 2018. gadā KNAB uzsāka vairākus kriminālprocesus pret augstām amatpersonām, tajā skaitā Latvijas Bankas prezidentu Ilmāru Rimševiču un Saeimas deputātu Artusu Kaimiņu. Lietas vēl nav nonākušas izskatīšanai tiesā. 2018. gada vasarā izplatījās ziņa par iespējamu informācijas noplūdi no KNAB, lietā par deputāta Askolda Kļaviņa pieprasītajām transporta kompensācijām. Oktobrī sekoja KNAB reorganizācija, amatus atstāja 7 pieredzējuši darbinieki. Pagaidām nav pietiekama pamata secinājumam, ka KNAB kļuvis par labi pārvaldītu, uz izcilību orientētu iestādi.</p>
	<p>7.2. Iekšējās kontroles sistēmas ietvaros iestādēm noteikts juridisks pienākums izvērtēt savus korupcijas riskus un īstenot risku samazināšanas pasākumus.</p>	<p>Izpildīts.</p> <p>2017. gada 27.oktobrī stājās spēkā „Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā” (Ministru kabineta noteikumi Nr.630). Noteikumi nosaka iekšējās kontroles sistēmas pamatprasības korupcijas korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā. Kā vēsta KNAB: “Lai veicinātu izpratni par Ministru kabineta noteikumu piemērošanu, KNAB turpinās ne tikai konsultēt un izglītēt institūciju amatpersonas par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas riska novēršanai institūcijās, bet arī izstrādās vadlīnijas par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā.”</p>
8.solis. Atbalsts kvalitatīvāku lēmumu pieņemšanai publiskajā sektorā, kā arī atbalsts sabiedriskajai kontrolei pār publisko sektoru	<p>8.1. Pierādījumos un kvalitatīvā analizē balstīta lēmumu pieņemšana (t.sk. Saeimā).</p>	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Ir izveidots Saeimas analītiskais dienests (vadītāja apstiprināta 06.03.2017), bet pārāgri vērtēt tā darba ietekmi uz lēmumu pieņemšanu.</p>
	<p>8.2. Pirms nozīmīgu reformu uzsākšanas tiek publiskoti diskusiju (sabiedrisko konsultāciju) dokumenti, kur iezīmētas pārmaiņu iespējas un konkrēti jautājumi, par kuriem amatpersonas vēlētos konsultēties ar sabiedrību.</p>	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Tā sauktā diskusiju dokumentu procedūra netiek atbilstoši ieviesta. Praksē pārsvarā tiek publiskoti jau izstrādāti normatīvo aktu projekti, nevis īpaši diskusiju dokumenti. Pozitīvs diskusiju dokumenta piemērs ir „Valsts pārvaldes politika: pašreizējā situācija un nākotnes izaicinājumi” (2016).</p>

	<p>8.3. Publiskā sektora darbiniekiem reālas iespējas un pienākums pastāvīgi atjaunot savas zināšanas (t.sk. Saeimas un pašvaldību deputātiem).</p>	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Ir mācību piedāvājums publiskā sektora darbiniekiem, piemēram, 2016. gadā uzsāktas apjomīgas ES finansētas mācību programmas valsts pārvaldes darbiniekiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • par korupcijas novēršanu un ēnu ekonomikas mazināšanu, • par labāka regulējuma izstrādi mazo un vidējo komersantu atbalsta jomā, • augstākā līmeņa vadītāju attīstības programma. <p>2017. gada 27. jūlijā MK sēdē apstiprināts Valsts pārvaldes reformu plāns. Tā 10. uzdevums ietver 4 konkrētus uzdevumus, lai valsts pārvaldē "attīstīt(u) nākotnē nepieciešamās kompetences valsts pārvaldē nodarbinātajiem". Nav izmaiņu attiecībā uz deputātiem.</p>
	<p>8.4. Pārdomāta, konkurētspējīga publiskā sektora atalgojuma politika.</p>	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>"Algu celšana varētu būt reformas burkāns". Valsts kancelejas direktora Jāņa Citskovska intervija laikrakstam Diena (2017. gada 8. decembris). Valsts kanceleja ir sagatavojusi grozījumus Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā, kas 2018. gada 4. janvārī izsludināti Valsts sekretāru sanāksmē.</p> <p>http://www.mk.gov.lv/lv/aktualitates/pilnveidos-valsts-parvaldes-atlidzibas-sistemu</p>
	<p>8.5. Saeimas kancelejas darbības lietderības audits.</p>	<p>Nav izpildīts.</p>
	<p>8.6. Ilgtermiņa atbalsts Latvijas sabiedriskajiem medijiem, pētnieciskajai žurnālistikai, kā arī sabiedriskajām organizācijām.</p>	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>2017. gadā budžeta finansēta mērķprogramma „Atbalsts medijiem sabiedriski nozīmīga satura veidošanai”. 2016. gadā tika uzsākta valsts finansētā programma „NVO fonds”, taču fonda apmērs bijis niecīgs - no 380 līdz 400 tūkstošiem eiro gadā.</p>
	<p>8.7. Pašvaldību iedzīvotājiem pieejami pašvaldību līmeņa referendumi.</p>	<p>Nav izpildīts.</p>
	<p>8.8. Ērtas un internetā balstītas parakstu vākšanas iespējas pilsoņu likumdošanas iniciatīvām referendumu ierosināšanai</p>	<p>Izpildīts.</p> <p>Kopš 18.09.2015 portālā www.Latvija.lv ir e-pakalpojums „Parakstīšanās par vēlētajū iniciatīvām”, kopš 2016. gada iespējams izmantot internetbankas autentifikāciju.</p>
<p>9.solis. Efektīvāka, godīgāka, profesionālāka tiesu vara</p>	<p>9.1. Personām nodrošināta plašāka pieeja valsts nodrošinātajai juridiskajai palīdzībai.</p>	<p>Izpildīts.</p> <p>Ir ieviests regulējums valsts nodrošinātajai juridiskajai palīdzībai administratīvajās lietās tiesā. Palīdzība pieejama arī bērna aizgādības tiesību pārtraukšanas vai atņemšanas lietās Eiropas Savienības dalībvalstī vai trešajā valstī.</p> <p>https://likumi.lv/ta/id/288739-grozijumi-valsts-nodrosinatas-juridiskas-palidzibas-likuma</p>

	<p>9.2. Tiesu varai savā rezultatīvo rādītāju sistēma, kas ļauj kontrolēt darba efektivitāti.</p>	<p>Nav izpildīts. Tiesu varas rādītāju sistēma saglabājusies nemainīta.</p>
	<p>9.3. Paplašinātas tiesnešu, tiesnešu palīgu un citu tiesu sistēmas darbinieku iespējas celt savu kvalifikāciju.</p>	<p>Daļēji izpildīts. Apstiprināts Tiesu varas un tiesībsardzības iestāžu darbinieku cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanas un kompetenču attīstības plāns 2015.-2020. gadam. Plāna īstenošanas starpposma novērtējuma termiņš ir 2018. gada 31. decembris.</p>
	<p>9.4. Pabeigta tiesu namu reforma, kas ļauj pārdalīt lietas no vairāk noslogotajām tiesām uz mazāk noslogotajām tiesām.</p>	<p>Izpildīts. Tiesu teritoriālā reforma noslēdzās 2018. gada 1. martā.</p>
	<p>9.5. Uzlabota tiesu darba administrēšana - izvērtēts un nepieciešamības gadījumā pārskatīts tiesnešu, tiesnešu palīgu, administratīvā personāla darba apjoms, funkcijas un atalgojuma adekvātums.</p>	<p>Daļēji izpildīts. Ir nodrošināts tiesu darbinieku atalgojuma pieaugums. Par tiesnešu atalgojuma sistēmu joprojām ir principiāli strīdi (lieta izskatīšanā Satversmes tiesā). Likumā nav risināts jautājums par tiesnešu palīgu kompetences apjomu, pilnvarām un atbildību. 2018. gada 23. oktobrī Ministru kabinets lēma virzīt apstiprināšanai Saeimā Valsts kancelejas izstrādātos grozījumus, kas paredz jaunu pieeju tiesnešu un prokuroru atlīdzības sistēmai.</p>
	<p>9.6. Lai samazinātu tiesvedību skaitu, palielinātas tiesiskās drošības prasības tiesiskiem darījumiem (piemēram, plašāk izmantoti notariālie akti).</p>	<p>Nav izpildīts.</p>
	<p>9.7. Valsts amatpersonas statuss maksātnešpējas administratoriem.</p>	<p>Izpildīts.</p>
<p>10.solis. Trauksmes cēlēju (ziņotāju par likumpārkāpumiem) aizsardzība</p>	<p>10.1. Īpašs, ar likumu noteikts trauksmes cēlēja statuss un tiesiskā aizsardzība.</p>	<p>Izpildīts. Saeima pieņēma un Valsts prezidents 2018. gada 24. oktobrī izsludināja Trauksmes celšanas likumu. Likums stāsies spēkā 2019. gada 1. maijā.</p>
	<p>10.2. Nozīmīgākas konfidencialitātes garantijas trauksmes cēlējiem.</p>	<p>Izpildīts.</p>
	<p>10.3. Lielāka aizsardzība gan pret sankcijām no pašreizējā darba devēja, gan pret grūtībām citu darbu meklējumos.</p>	<p>Izpildīts.</p>
	<p>10.4. Ja trauksmes cēlēja sniegtās informācijas rezultātā gūts nozīmīgs labums sabiedrībai, trauksmes cēlējam jāizmaksā atlīdzība.</p>	<p>Nav izpildīts.</p>

	10.5. Īpaša aizsardzība tajos sektoros, kur likumpārkāpumu sekas var būt īpaši nozīmīgas (piemēram, būvniecībā vai citos ekonomiskā un cilvēkdrošības paaugstināta riska jomās).	Nav izpildīts.
	10.6. Trauksmes celšanas mehānismu izveidošana iestādēs (gan publiskajā, gan privātajā sektorā).	Izpildīts. Trauksmes celšanas likumā ietverta prasība ieviest trauksmes celšanas mehānismus publiskā un privātā sektora iestādēs, tajā skaitā pašvaldībās, kur darbinieku skaits pārsniedz 50.

Pārskats ir sagatavots ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par pārskata saturu atbild Sabiedrība par atklātību – Delna.

Sabiedrības integrācijas
fonds